Cumhuriyet

75 BIN LIRA

Haftalık Mizah Derginiz

DİNOZOR

18 ARALIK 1997 PERŞEMBE

SAYI: 21

DAHA ÖNCELERİ NERELERDEYDİNİZ?..

DEP kapatılıp, milletvekilleri Meclis'ten yaka paça atılırken hiçbir tepki göstermeyen Refahlılar, kendi partilerinin kapatılması gündeme gelince, günah çıkarmaya başladı... O günlerin dut yemiş bülbüllerinden Recep Tayyip Erdoğan, "DEP'in kapatılması ve milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasına destek veren RP'liler yanlış yaptı" dedi...

FERHAN ŞENSOY

Mütercim Rüştü Çetesi

Osmanlı Murat'larının sonuncusu, tahta kıçını tam koyamadan kalkanı, Sultan 5. Murat, 28 Ağustos 1876 cuma günü son kez selamlığa çıkmış. Devrisi cuma artık padişah olmayacağını, ne millet ne de kendisi biliyormuş. Saraya dönünce her nedense ota boka sinirlenen padişah sabaha kadar uyumamış. O 28 Ağustos 1876 Cuma'yı Cumartesi'ye lehimleyen gece uyumayarak ne yaptığına dair en ufak bir ipucu yok. Bütün tarihçiler o gece uyumadığını ve şafak vakti bahçeye fırlayarak havuzuna atlamak istediğini, peşinden deli gibi koşan saray hademelerinin kendisini tutarak, zar zor ikna ederek, içeri aldıklarını yazıyor. Kimi tarihçiler kendisinin ayyaş olduğunu ve sık sık böyle zırzopluklar yaptığını belirtiyorlarsa da 5. Murat'ı sinirlendiren, bütün gece uyumayıp cinnet halinde kayık havuzuna atlamak istemesine sebep olan şey bilinmiyor. O cuma selamlığında sinir bozucu bir şey mi olmuştur? Yoksa birkaç cumadır süregelen, padişahı paranoyak kılan kıl tüy bir olay mı vardır? Murat'a over-dose bir şey mi içirilmiştir? Tarihçiler bunu söylemiyor.

Sultan Murat kayık havuzuna doğru koşarken, olayı dikkatle pencereden izleyen diğer bir saltanat üyesi, 5. Murat tahttan iner inmez bu yumuşak makama kıçını koyacak olan kardeşi Şehzade Abdülhamit durumu ilgiyle gözledikten sonra, koşarak olayı Sadrazam Mütercim Rüştü Paşa'ya bildirmiş. Tarihçiler bunu somut olarak söylüyor.

Demek ki, Sultan 5. Murat'ın hiç uyumadığı o 25 Ağustos 1876 Cuma gecesi Abdülhamit de uyumuyor ki şafak vakti ağabeyi Murat'ın aniden saraydan fırlayıp kayık havuzuna atlamak istediği ve hademelerce engellenip saraya geri sokulduğu o çok kısa anı görüyor, ilgiyle izliyor ve koşarak durumu sadrazama bildiriyor. Bundan o şafak vakti Sadrazam Mütercim Rüştü Paşa'nın da uyumadığı anlaşılıyor. Belki de mütercim bir sadarazam olarak sabaha kadar bir şey tercüme ediyordu diye düşünülebilir.

Ancak bu tercüme işleri uzmanı Rüştü Paşa'nın Abdülaziz'i tahttan indirip Murat'ı tahta çıkarma operasyonunda da başrol oynandığını göz ardı etmeyen daha policiyo bir mantıkla düşünüldüğünde, Abdülhamit ve Rüştü Paşa'nın olayı gözleri saatte beklediği ve 5. Murat cinnet geçirir geçirmez, Abdül'ün koşarak Rüştü'nün yanına gidip:

- Tamam Rüştü, çak!

diyerek sağ ellerini birbirine çarpıp şaklattıkları da hayal edilebilir.

Tarih yazmıyor ama, o sırada Abdülhamit'in Murat'ın yerine tahta çıkmasını çok isteyen enişte si Damat Mahmut Celaleddin Paşa ve Serasker Vekili Redif Paşa'nın da oralarda bir yerlerde sonucu bekleyip, mutlu haberi kutladıkları kesindir. Sanırım o gece sarayda hiç kimse uyumuyor.

Sonunda vükela meclisi, Avusturya'dan gelen uzmanların, padişahın ancak Viyana'da bir klinikte tedavi edilebileceğini belirten raporunu da göz önünde bulundurarak 31 Ağustos 1876 Perşembe günü 5. Murat'ı tahttan indirip yerine Abdülmakyavel'in geçirilmesine karar vermiş.

Tarihte yazılmamış olan bir de şu var: Acaba bu olaydan sonra Abdülmakyavel ağabeyi Murat'a:

- Ağbicim n'oldu? Hayrola? Bir şeye mi sinirlendin? Niçin kendini havuza atmak istiyorsun?

gibi şeyler sormuş mudur?

Bence sormamıştır, çünkü Abdülmakyavel olayları biliyordu. Belki de Murat'ın kayık havuzuna atlayıp boğulması planlanmıştı, gel dikiz ki keriz hademeler olaya el koyarak planı bozdular, durup dururken Avusturya'dan uzmanlar heyeti getirtilip raporlar yazdırıldı da Murat tahttan indirilebildi.

İnsanın aklına takılan bir başka pis soru da, Avusturyalı uzmanlar heyeti nasıl olup da, ne gibi bir vasıtayla, 1876'da dört gün içinde Viyana'dan İstanbul'a gelip, Murat'ı muayene edip, deli raporunu veriyor. Ben 1971'de, yani olaydan 95 yıl sonra, İstanbul'dan Viyana'ya trenle 2.5 günde gittim. Acaba Avusturya heyeti de çok daha önce getirtilmiş ve raporunu yazmış mıydı? Üstelik padişahlığı sadece 93 gün süren bahtsız Sultan Murat, Viyana'ya tedaviye gönderileceğine, Çırağan Sarayı'na kapatılmış ve rivayet olunur ki Çırağan-Kempinski'nin casinosunda yıllarca blackjack oynayıp, hep kaybetmiş.

Osmanlı tarihi veliaht kardeşler arasında:

- İn oradan ben oturucam!

didişmeleriyle doludur. Ayrıca buna kendileri de karar vermiyorlar.

- Abdül gitsin Murat gelsin; Murat uymadı, Abdülmakyavel gelsin!

biçiminde olayları belirleyen, deneme-yanılma yöntemini düstur edinmiş Mütercim Rüştü ve çetesi var, Mithat Paşa da çetenin iyi niyetli taşeronu.

Neyse demokrasiye kavuştuk da bu pisliklerden kurtulduk!

MADE IN TAYLAN

TAYLAN SEZGİN

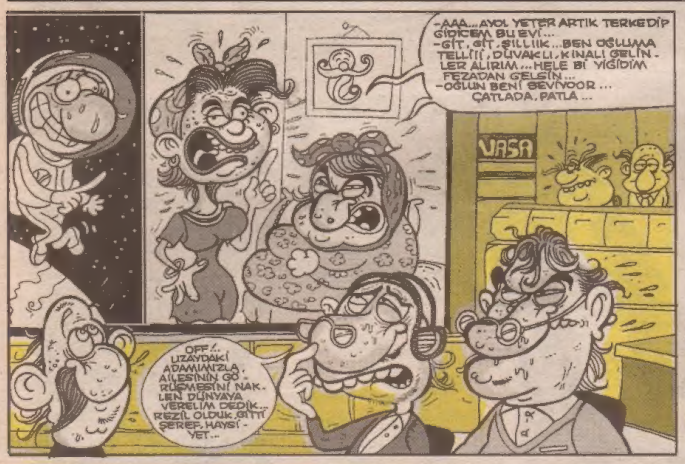

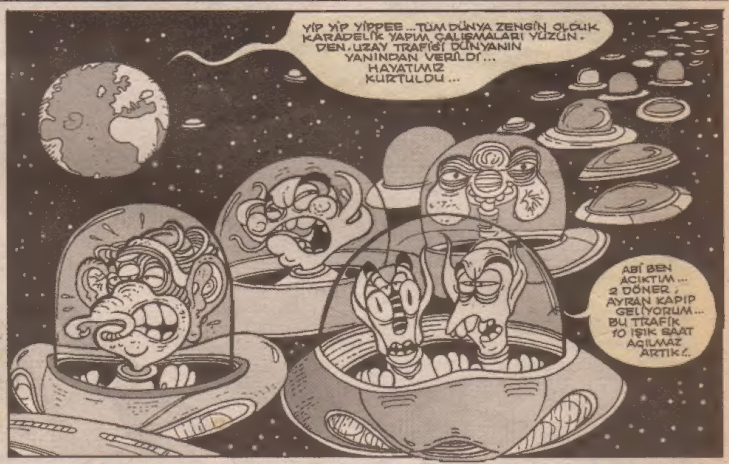

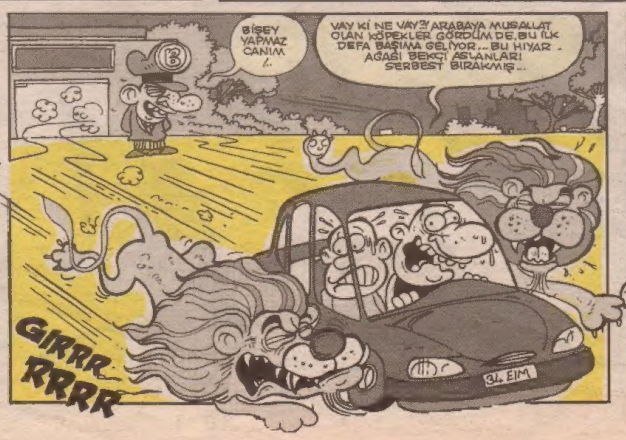

ÜLKEMİZDEN KIŞ MANZARALARI

BU MAHLUKAT NERDEN GELMİŞ, KİMDEN TÜREMİŞ BİLEMEDİK FAKAT YAKALIYANA KADAR ANAMIZ AĞLADI!.. AMA SONUÇ HEPİMİZİ FAZLASIYLA MEMNUN EDECEKTİR SANIRIM... KÜRKÜ, KÖYÜN ÜZERİNİ TAMAMEN KAPATACAK, DIŞARDA KAR YARMIŞ, TİPİ YARMIŞ UMURUMUZDA OLMAYACAK... KURTULDUK ARKADAŞLAR!

DOĞRİ SÖYLİRSEN GURBAN! AMA BU İSTANBUL TÜRKÇESİNİ NASIL KONİŞİRSEN HEÇ BİLMİYRAM!..

AH ULAN AH BE!.. BU KAR YAZIN YAĞACAKTI Kİ ALEMİN EN KRALI NASIL OLUYORMUŞ HERKES GÖRÜCEKTİ!.. GÖMÜCEKTİM KARPUZU KARIN İÇİNE, BEŞ DAKKADA KÜTÜR KÜTÜR OLUCAKTI!... RAKI DESEN AYNEN BUZ GİBİ TABİİ... NASI İÇİLİRDİ BE! AH ULAN AAAH!..

İSTANBUL'DA YENİSİN GALİBA HEMŞERİM! SEN HİÇ BURANIN YAĞMURU NASIL YAĞAR BİLİR MİSİN?.

TEMEL

SABREDİN... AZ KALDI!.. ŞU MAĞMA TABAKASINA ULAŞTIĞIMIZDA, ISINMA DİYE Bİ DERT YAŞAMIYCAZ BU KIŞ... DÜNYANIN MERKEZİNDEKİ ISI BİZE YETER DE ARTAR BİLE!

ERDAL AYDIN FARUK

YA HANIM, 4 AYDIR ÖRÜYORSUNUZ, KIŞ GELDİ HALA BİTMİYOR MU?..

ŞİMDİ BİTİYOR!

1

2

ELLERİNİZE SAĞLIK, ÇOK GÜZEL OLDU!.. BU KIŞ DA ODUN KÖMÜR PARASINDAN YIRTTIK!.. HEM YAKIŞTI DA!

ALLAHIM N'APSAN ETSEM BOŞ!.. KESTANELER KALORİFERİN ÜZERİNDE DURMUYOR İŞTE... YANİ KESTANE KIZARTAMADIKTAN SONRA NEYLEYİM BÖYLE Bİ KIŞ AKŞAMINI! OLMUYOR... I..IH!... YİNE DÜŞTÜ!

LO, NEYSEKİ KAR YAĞMIŞTIR DA ŞİMDİLİK ÖĞRETMEN EKSİKLİĞİNİ GİDERMİŞİKTİR!..

Konu:
Ders:

SAÇAK ALTI

Ümit Atalay 97-

BİTTİ...

DinozoR

GAZETELERİN RAMAZAN PROMOSYONU BAŞLADI

Ramazan'ın yaklaşmasıyla birlikte, basında dini bütün halkımıza yönelik promosyonlar hızlandı...
Gazetelerin promosyon listesi şöyle:
•15 adet 80 bin liralık gazete kuponuna Umre, 30 adet kupona Hac gezisi
•7 kupona Bayram'da Kocatepe Camii'nde ön sırada namaz kılma şansı
•225 bin liralık gazeteyle birlikte hergün 6 parçalık mümin takımı: Pazartesi *sarık*; **salı** *tespih*; **çarşamba** *şalvar*; **perşembe** *cüppe*; **cuma** *takma sakal* **ve** *ibrik*

► Turgut Özal'ın anıtmezarı için 126 milyar ayrıldı. Anıtmezara konulması düşünülen Özal heykeline, Korkut Özal, "Dinimizde insan heykeli günahtır" gerekçesiyle karşı çıkıyor...

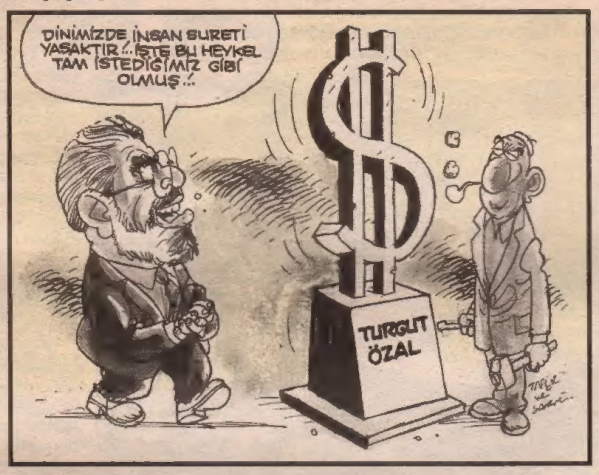

► Ufuk Söylemez'in partiden istifasıyla Meclis'teki grup kurma sayısının altına düşen DTP, anında bir transferle durumu zar zor kurtardı...

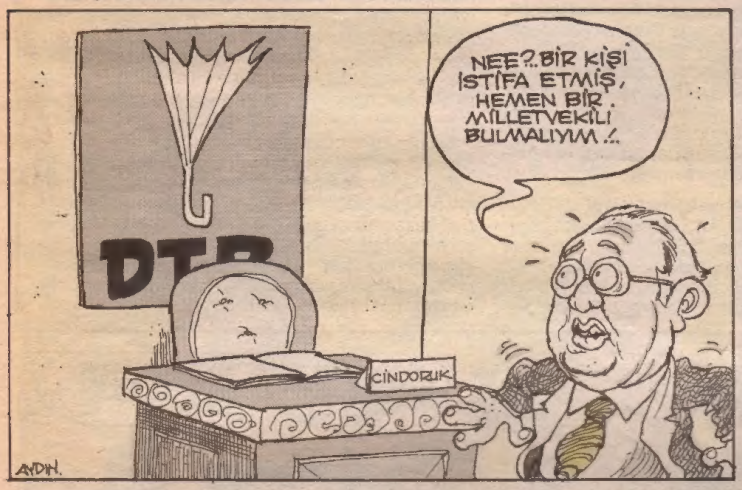

TÜRKİYE, FİSKO-BİRLİK KAPISINDA

Avrupa Birliği'nin Lüksemburg'daki zirvesinde hayal kırıklığına uğrayan hükümet, bu kez de Fisko-Birlik'e girmek için çalışmalara başladı... "Avrupa Birliği olmazsa biz de Fisko-Birlik'e gireriz" diyen Mesut Yılmaz, bugün üyelik başvurusunda bulunurken, Birlik yetkililerinin üyelik için ağır şartlar öne sürdüğü öğrenildi... Diplomatik çevreler, Türkiye'nin Fisko-Birlik'e hemen giremeyeceğini, ancak adaylar arasında yer alabileceğini belirtiyor...

Hande'nin dekolte yalanı

Hande Ataizi medyaya verdiği dekolte pozlardan dolayı bin pişman. Kendisi ile yapılan bir söyleşide bu pişmanlığını dile getiriyor. Önce oyunculuğunu kabul ettirmeyi seçmemesini hata olarak yorumluyor. Diyor ki; *"Verdiğim pozlar ve hakkımda çıkan haberlerden sonra çevremde kendine güvenen erkekler, beni elde edebileceklerini sandılar."* Yani fotoğrafı gören, Hande Hanım'la bir yatak ilişkisi için kendinde haklı bir gerekçe ve cesaret görüyor. Bu da ayrı bir psiko-şizo sorunsal... Asıl arıza *"Bundan sonra çıplak fotoğraf kesinlikle yok"* cümlesinde... Niye? Yanda gördüğünüz fotoğraf bu sözü doğrulamıyor da ondan.

Rating canavarı kan emiyor

130 bölümdür süren televizyon dizisi "Şehnaz Tango" bitiyor. Gerekçe çok yalın: "Rayting"...

Perran Kutman kırgın, küskün... *"Bizim dizimizde sevgi, saygı vardı. Unutulmaya yüz tutmuş duyguların yansıtılması vardı"* diyor.

Özeti şu: Nitelik para etmiyor, işte şu yerin dibine batası *"Meraba televole"* dünyasında.

Perran Kutman'ın şu sözleri doktora tezi gibi: *"Yaptığımız güzel şeylerin arkasından gelen yok. Bana göre Şehnaz Tango rayting canavarının kurbanı olmuştur. 30 yıldır saygı üzerine mücadele veriyorum. Ama benim şu dönemdeki TV kanallarına söyleyeceğim bir şey yok. Çünkü onlar rayting denen canavara teslim olmuşlar bir kere. Bu canavar kanalları yiyiyor, bitiriyor. Herkes teslim olmuş durumda. Ne olursa olsun birinci olayım curcunası içinde mesaj vermek, insanlara bir şeyler katmak, onları doğru yönlere kanalize etmek zor. Varsa yoksa duygu sömürüsü."*

TİLKİ UYKUSU

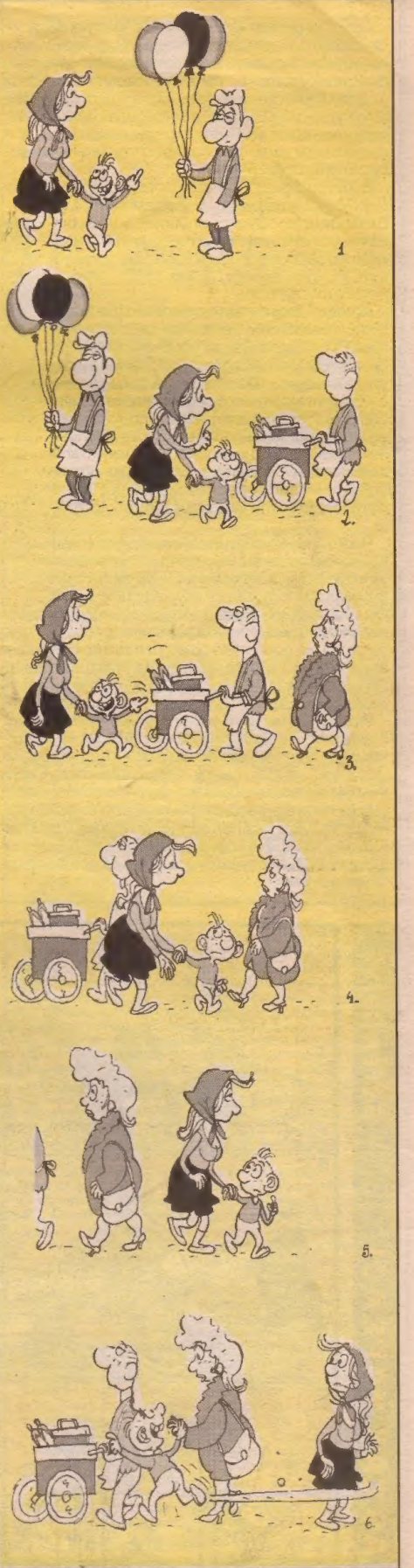

SABRİ GÜL

Oyuncaklı Dünya

Oyuncak bebeğe ilk kez M.Ö. 200'lü yılların Mısır'ında rastlanır. Ülkemizde ise oyuncak bebek yapımı cumhuriyetle başlar. Osmanlı döneminde günah sayıldığından bebek yapmak bir yana, oyuncak arabaların üstüne insan figürü bile çizilemezdi. Oysa, Anadolu'da kötülüğe karşı koruyucu bir gücü olduğuna inanıldığından bebekler yapılırmış. Rus köylerinde ise kötü bir ruhun çocuklara bir zararı dokunacağına inanılarak oyuncak bebeklere yüz çizilmezdi.

Bütün bu bilgileri ülkemizde ilk kez oyuncağın tarihinde bilimsel bir araştırmayı gerçekleştiren Prof. Dr. **Bekir Onur**'un *"Oyuncaklı Dünya"* adlı kitabında okuyoruz. En eski Yunan bebeğinin Truva kazılarında bulunduğunu Sayın Onur'dan öğreniyorum. Yürüyen bebeğin ilk kez 1862'de Amerika'da yapıldığını da!..

İstanbul'da oyuncak yapımı denildiğinde akıllara Eyüp semti gelir. Camii Kebir Caddesi'nin eski adı Oyuncakçılar Çarşısı'ydı. **Evliya Çelebi**'nin Seyahatnamesi'ne bir göz atacak olursak bu çarşıda 17. yüzyılda 100 dükkân olduğunu görürüz. Eyüp oyuncakları çocuğu eğitmekten uzak, yaptığı hareketler ve çıkardığı seslerle onu oyalayan, eğlendiren türdendiler: Küçük davullar, trampetler, darbukalar, testi şeklinde sulu düdükler, tahta arabalar, beşikler, cambazlar, topaçlar, dönme dolaplar, fırıldaklar, hacıyatmazlar... Büyüklerin de rağbet ettiği kaynana zırıltısını da unutmamalı!

Halk dilinde Ebu Eyyub el-Ensari'nin çocukları çok sevdiğine inanılır. Bu yüzden sünnet edilecek ve okula başlayacak çocuklar Eyüp'teki türbeye getirilirdi. Günümüzde de yaygındır bu gelenek. Oyuncağın müşterisi çocuk olduğuna göre Eyüp'te oyuncak imalatının başlamasına şaşmamak gekir. 1921'deki yangında oyuncakçı dükkânlarından yalnızca biri kurtulmayı başarır. O yıllarda oyuncak itfaiye arabaları yoktu. Olsaydı bile tahtadan yapılan Eyüp oyuncaklarını kurtarmaları çok zordu!

Plastik kullanımının yaygınlaşması çevreyi kirletmekle kalmayıp Eyüp oyuncaklarının da sonunu hazırlamıştır. Oyuncak yapımında plastik kullanımı başlayınca eski ustalar meslek değiştirmiş. Eyüp Çarşısı'ndaki oyuncakçı dükkânları da din ticaretine yönelip tespih, hacıyağı, seccade gibi eşyalar satmaya başlamışlardır. Köşe başında görüldüğü zaman sokaktaki tüm çocukların eve koşup annelerine para koparmak için yalvardıkları seyyar oyuncak satıcılarını ise anımsayan pek azdır.

Alman asıllı **Pascal Raymund**, 1910'da Hristaki Pasajı'nda bulunan Japon **Nakamura**'nın dükkânında işe başlar. Mağazada Japon çiçeği, Japon ayakkabıları ve ipek kimonolar satılmaktadır. Japonlar, İstanbul'u terk ederken dükkânı Raymund'a bırakırlar. *"Japon Mağazası"* Küçük Sahne'nin karşısında bulunan tek katlı bir dükkâna taşınır 1930 yılında. Pascal Raymund, Almanya'dan oyuncak ithal etmeye başlayınca Japon Mağazası'nın vitrini İstanbulluların ilgi odağı olur. İthal edilen oyuncaklar öylesine çekicidirler ki, vitrinin önünde sürekli bir kalabalık göze çarpar. Pascal Raymund ölünce mağazayı oğlu **Raul Raymund** işletir. Prof. Dr. Bekir Onur'dan öğrendiğimize göre aynı yıllarda Beyoğlu'nda oyuncak satan bir de *"Beyoğlu Bonmarşesi"* varmış.

"Oyuncaklı Dünya" kitabının sayfalarında Beyoğlu Bonmarşesi'nin sahipleriyle Sayın Onur'un yaptığı görüşmeden bir bölüm okuyalım: *"Bu kuruluş 1935'li yıllarda başlıyor. Büyükbabamın Yeni Camii civarında bir dükkânı varmış, zücaciye ya da hediyelik eşya gibi bir iş. Ondan sonra buraya çıkıyorlar"*. Görüldüğü gibi 1930 yılında Japon Mağazası'nı Hristaki Pasajı'ndan İstiklal Caddesi'ne taşıyan Pascal Raymund, ithal oyuncağı vitrininde İstanbullulara ilk sergileyendir.

Bütün bunların üstünde neden mi duruyoruz? Sorunun yanıtını vermek üzere 1.4.1936 tarihli Akşam gazetesinde **Orhan Selim** imzasıyla yayımlanan, *"Oyuncak Olmayan Çocuklar"* adlı yazıya davet ediyorum sizleri: *"Beyoğlu'nda bir oyuncakçı dükkânı var. İki üç gündür bu dükkânın önü iğne atsan yere düşmez. Büyüklü küçüklü, kadınlı erkekli bir kalabalık iki üç gündür bu oyuncakçı dükkânının vitrini önünde toplanıyor. Dün tramvay beklerken ben de merak ettim; hem nasıl olsa arka arkaya on araba dolu geldikten sonra ancak on birincisinde ayakta durulacak bir yer bulunabilir kaidesini denemiş olduğum için, gittim oyuncakçının önündeki kalabalığa karıştım. Birde ne göreyim. Herif dükkânının kocaman vitrini arkasında, dağları, ovaları, tankları, teyyareleri, süvarileri piyadeleriyle bir harp meydanı kurmamış mı? Hem öyle ki, o kadar sahici ki, insan, çok yüksekte bir uçakta aşağıya bakıyor gibi oluyor. Mini mini kurşun insanlar. Mini mini tanklar. Minnacık toplar."*

Yazarımızın ilgisini çeken vitrinin Japon Mağazası olduğu çok büyük olasılıktır. Orhan Selim yazının devamında *"Bunda şaşılacak ne var"* diye sorar kendi kendine. Ne de olsa her çocuğun oyuncak askeri olmuştur. Şaşkınlığının nedenini şöyle açıklıyor Orhan Selim: *"Bizim çocukluğumuzdaki küçük kurşunasker oyuncakların sırtlarında allı, yeşilli, cici merasim üniformaları vardı. Hepsi geçit resmi adımlarıyla dimdik yürürlerdi. Bu onları karşılıklı kavga etsinler diye koyduğumuz vakit bile ne üniformaları kirlenir ne de birbirlerini sürgülerlerdi. Öylece karşılıklı oyuncak oyuncak dururlardı. Oysa ki dün benim gördüklerim birbirlerini sürgülüyorlar. İçlerinde yaralanmış, can çekişmekte, ölmüş olanları var. Hayır, bu mini mini kurşun insanlar oyuncak değildiler."*

Eminim ki Prof. Dr. Bekir Onur bu yazıyı okursa Orhan Selim'in anlattığı kurşunaskerlerden oldukça etkilenir. Orhan Selim şöyle bitirir yazısını: *"Oyuncaklar birbirlerini öldürmezler. 'Harp ü darp' insanların inhisarındadır."* Yazarımızın ilgisin çeken vitrinin Japon Mağazası'nın olduğu çok büyük bir olasılıktır. Bu konuda yüzde yüz emin olduğumu söyleyemem. Ama, Orhan Selim imzasıyla Akşam gazetesinde yazılar yayımlayanın **Nâzım Hikmet** olduğunu çok iyi biliyoruz!

ORTA BAHÇE

İlk oyuncak neydi?
Kilden mi yapılmıştı sazlardan mı?
Ülkü Tamer

SUNAY AKIN

YAŞ ÇAY YAPRAĞI — Sefer Selvi

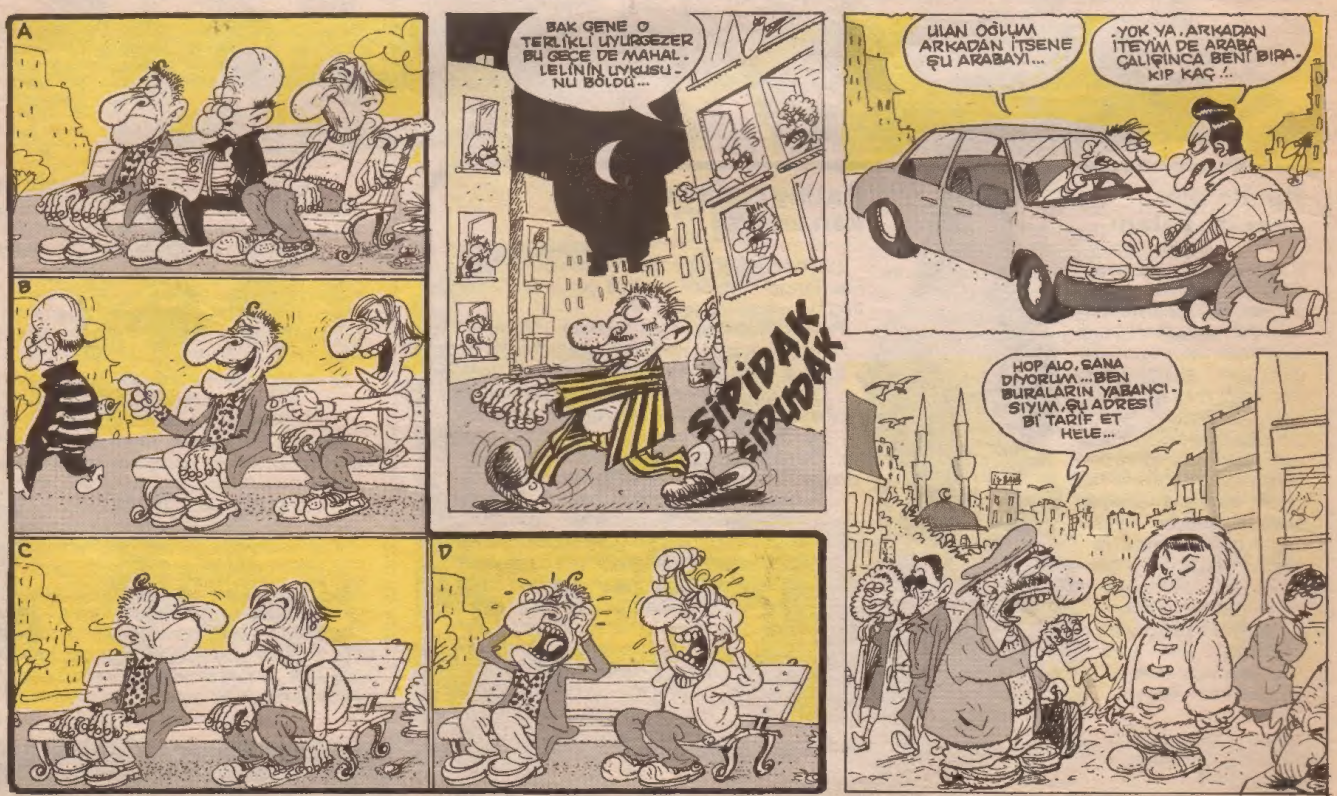

D E R Y A S A Y I N

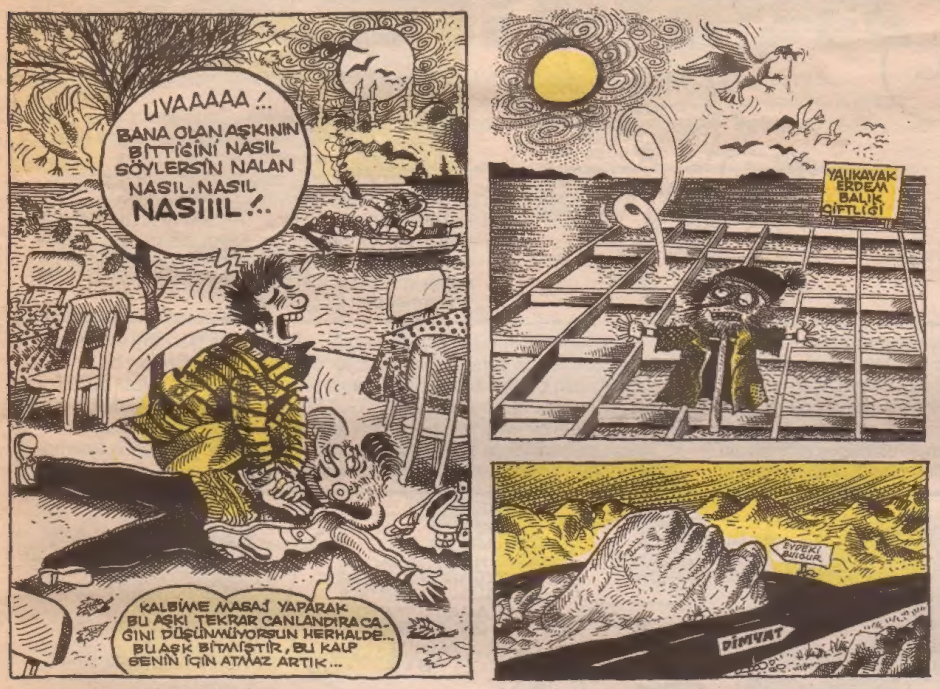

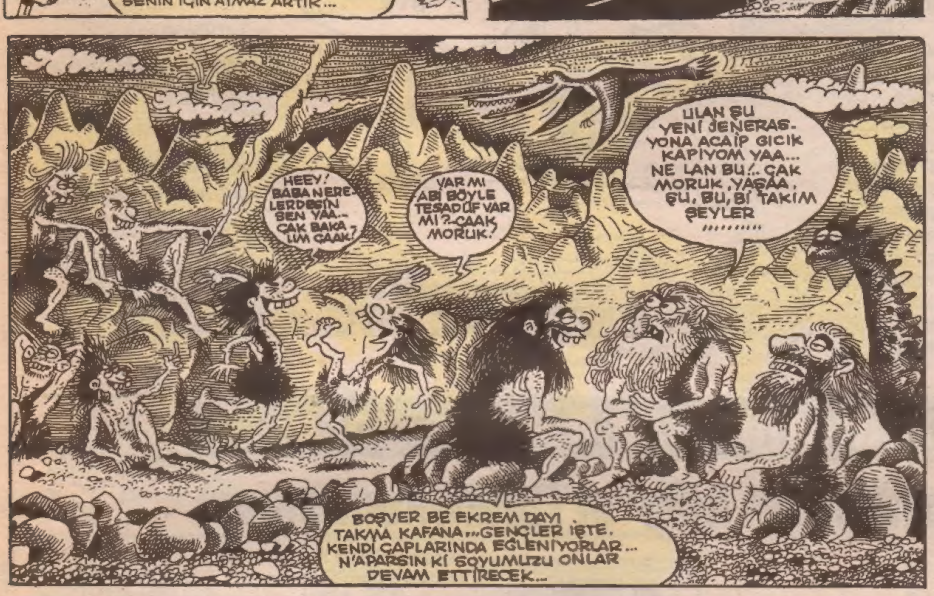

Korku... Anlamsızlık...

Telefon çaldığında arka odada yatağa uzanmış kitap okuyordu. İstemeyerek doğruldu ve salona doğru yürüdü. Işığı açmaya gerek görmeden el yordamıyla telefonu bulup ahizeyi kaldırdı: *"Alo!"* Hastaneden arıyorlardı. *"Biradli vaka var doktor bey!" "Geliyorum"* deyip kapattı telefonu. Söylenerek giyinmeye başladı.

Sokağa çıktığında haddinden fazla soğuk bir havayla karşılaştı. Ellerini paltosunun ceplerine sokup omuzlarını kısarak hızlı fakat temkinli adımlarla yürümeye başladı. Nereden estiği belli olmayan uğultulu ve acımasız bir rüzgârın ikide bir yüzüne çarpmasına aldırış etmeden hastaneye ulaştı.

Koridorda dört özel tim elemanını görünce şaşırdı. Ürperdiğini pek belli etmeden odaya geçti. Hemşire ve müstahdem kısaca olayı anlattılar. Özel tim mensuplarından biri yaşlı bir adama tokat atmış. Adam da şikâyetçi olmuş. Darp ve cebir izi olup olmadığına dair rapor isteniyormuş.

Aklından olmadık düşünceler geçmeye başladı. Her yanını saran tedirginlik duygusunu bir türlü bastıramadı. Ağır adımlarla şikâyetçi adamın olduğu odaya doğru yürüdü. Dört özel tim elemanı koridorda öylece sigara içip kendi aralarında konuşuyorlar, yan gözle de doktora kaçamak bakışlar fırlatıyorlardı.

Odaya girdiğinde yaşlı adamı muayene masasında başını iki elinin arasına almış ve öne doğru kaykılmış bir şekilde sessizce otururken buldu; *"Ne oldu amca, anlat"* diye sordu, buyurgan bir sesle. Hafifçe başını kaldıran adam, yanağını gösterdi. *"Bak"* dedi, *"Doktor bey! Beni dövdü. Ben hiçbir şey yapmadım. Evime gidiyordum. Arabayla yanımdan geçiyorlardı, durdular. Dediler bu saatte ne işin var sokakta. Ben dedim evime gidiyorum. Biraz daha laf ettiler, hakaret ettiler. Ben de onlara, millette rahat huzur bırakmadınız dedim. Sonra bir tanesi bana tokat çekti."* Yaşlı adamın gözleri dolmuştu. Hırıltılı bir sesle devam etti konuşmasına. *"Benim oğlumun yaşındadır doktor bey! Utanıyorum, çok utanıyorum!"*

Daha fazla bir şey sormaya gerek görmedi. Adı geçen şahsın sol yanağında kızarıklık olduğuna, bir günde iyileşeceğine, mevcut lezyonun iş ve güce engel olmayacağına ve yüzde sabit iz bırakmayacağına dair raporunu hazırladı ve odadan çıkıp gitti. Koridorun arkalarına dek gitmiş ve orada bekleşen özel timcilerde, doktorun odadan ayrılmasıyla bir hareketlilik oldu. Telaşlı adımlarla yürümeye başladılar.

Başında usul usul gezinen sinsi bir ağrıyla eve geldiğinde doğruca mutfağa gitti ve neredeyse bir şişe su içti. Daha salona geçmemişti ki telefon çalmaya başladı. Gidip müthiş bir huzursuzlukla açtı. Tanımadığı bir ses, kalın ve kendine güvenli bir sesle karşılaştı: *"Doktor bey, az önce rapor verdiğiniz olayda suçlanan arkadaşımızın alkollü olup olmadığına dair rapor da gerekiyor."* Sesinin titremesine engel olarak *"Tamam, geliyorum!"* dedi.

Gecenin bir yansı, ortalık bu kadar ıssız, gökyüzü böyle simsiyah, hava bu kadar soğuk ve kendisi bu denli yalnızken nereden çıkmıştı bu iş! Anlamsız geldi birdenbire her şey. Koşar adımlarla girdi hastaneye, bir an önce yetişirse bu sıkıntıdan daha erken sıyrılacağını sanıyordu.

Hemşire ile müstahdem odanın hemen yanında ifadesiz bir yüzle duruyorlardı. Diğerlerine oranla daha kısa boylu, ama daha iri yapılı olan bir özel tim elemanı abartılı bir yumuşaklıkla genç doktora yaklaştı ve *"Şöyle biraz odada konuşabilir miyiz!"* dedi. Birlikte muayene odasına girdiler. Doktorun pek de huzurlu olmadığı, kaşlarının hafifçe çatılmasından belliydi. Özel tim elemanı elindeki kâğıdı masanın üzerine koydu ve kibar bir ses tonuyla konuşmaya başladı: *"Tatsız bir durum, ama o adam da küstahça davrandı doktor bey! Ben de siz de burada devleti temsil ediyoruz. Birbirimize muhtacız. Allah korusun dersizin biri gelip lojmanınızın penceresinden birkaç gram esrar bırakse, gecenin bir vakti kuytu bir köşede dört-beş kişi size saldırsa ya da herhangi bir bayan hastayla ilgili olarak bir iftiraya uğrasanız, sizi kim kurtarır. Kimin kapısını çalarsınız? Polisin, devletin. Biz size yardım ederiz. Devlet bir yerde, vatandaş bir yerdedir doktor bey!"*

Tarif edemediği bir yorgunlukla dinledi özel tim elemanını. Sonra da göz ucuyla masada duran kâğıda baktı. Alkol raporu değildi bu, yeni bir darp ve cebir raporu isteniyordu. Belli ki önceki rapor pek hoşa gitmediğinden yok edilmişti. Birkaç saniyelik sessizlikten sonra kendisinin de sonradan şaşıracağı bir cesaret ve kararlılıkla özel tim mensubuna döndü ve sevimli sayılabilecek bir sesle, *"Bunu tartışalım mı?"* dedi. Özel tim mensubu önce biraz afalladı. Hiç alışık olmadığı bir şeydi bu. Doktorun diyeceklerini merak etti. *"Buyrun"* dedi kekeleyerek.

"Bakın" diye başladı söze, *"Biz aslında burada sadece görevlerimizden dolayı karşı karşıya geldik. Siz herhangi bir bankada veznedar, ben de mal müdürlüğünde çalışan bir memur olsaydım, şimdi ikimiz de bu can sıkıcı durumda olmazdık. Madem ki görevlerimiz var, o halde dönüp hayatlarımıza bir bakalım. Ben bir doktorum. Bana insan hayatını kurtarmayı, insanın acılarını dindirmeyi öğrettiler. Okul hayatım boyunca bununla şekillendim. Size de tehlikeli olabilecek insanları yakalamayı, vurmayı, dövmeyi, hatta gerekirse öldürmeyi anlattılar yıllar boyu. Burada bizim kişiliklerimiz ya da gövdelerimiz çarpışmıyor, mesleklerimiz karşı karşıya geliyor. Bu yüzden ben doktor olarak üzerime düşen ve haklı olan neyse onu yaptım. Yeni bir rapor düzenlemeyi reddediyorum."*

Konuşmasını bitirdiğinde hafifçe terlemişti. Nasıl cevap vereceğini bir türlü kestiremeyen özel tim elemanı donuk bir yüzle ve yarı tehditkâr bakışlarla *"Peki doktor bey! Oldu doktor bey!"* diyerek dışarıya çıktı.

On dakikadan beri çöktüğü sandalyede kımıldamadan oturuyordu. Hemen odadan çıkamamıştı. Olan biteni, gerekli mi gereksiz mi olduğunu anlayamadığı çıkışını, yaşlı adamın dokunaklı yüzünü, özel timcilerin ürkütücü görünümlerini, her şeyi bir bir düşündü. Ne yapmıştı şimdi yani! Görevini mi yerine getirmişti, kahraman mıydı, kim kurtarırdı kendisini başına bir iş geldiği zaman; koca koca tıp kitaplarının, bilimselliğin, cesaretin, maaşının, kariyerinin, kendisine nasıl bir yararı olacaktı? Bu kendi halindeki ıssız ilçede bu olaydan sonra yaşlı insanlara bir daha tokat atan çıkmayacak mıydı, insanların ilkesinin olması güzel miydi, doğruluk ve masumiyet kimsesizken ne işe yarardı, ne işe yarardı tek kişilik kırık dökük savunmalar! Çok gençti henüz, doğru ne, gerçek neydi bilmiyordu. Yaşam, haklı soluk almalar çoğaldığı zaman güzelleşirdi, bunu biliyordu, ama aynı zamanda ölesiye korkuyordu da.

Sonraki günlerde korku yavaş yavaş yerini endişeye, sonra tedirginliğe, sonra sıkıntıya, en sonra da yorgunluğa bıraktı. Gün geldi o denli korktuğu, çekindiği için kendisine kızdı, gün geldi yaptığının doğru olduğunu düşünüp kendisiyle gurur duydu.

Yaşam eğile büküle ilerledi. Geriye dönüp o geceyi hatırladığında ne cesurluk, ne meslek aşkı, ne korkaklık, ne miskinlik, ne duyarlılık, hiçbir şey kalmadı aklında. Kalan sadece *"anlamsızlık"*'tı. İnsanı hafifleten bir anlamsızlık.

ALTAY MARTI

AĞIR-AKSAK ROMAN

Tamamı olmasa bile yüzde 80'i simge bulaşığına dönüştürülmüş, geri kalan yüzde 20'si de **OKAN BAYÜLGEN**'in olağanüstü performansıyla kurtarılmaya çalışılmış, güzelim bir romanın katli olarak da algılanabilecek pop-corn bir film: AĞIR-AKSAK ROMAN!

Filmde pas geçilen neden-sonuç ilişkisi bize *"KOLERA SOKAĞI"*nın bir yeraltı sokağına nasıl dönüştüğünü, o sokakta birbirinin karnını deşercesine birbirine sokularak ayakta durmaya ayakta durmaya çabalayan o eski evlerin ve sokak insanlarının bunu, TAKSİM'deki otellerin ve devasa şirket binalarının, kendi mahalleleri üzerine bir karabasan gibi düşen korkunç gölgelerinden kaçıp kurtulmak için yaptıklarını fısıldar. Ama yönetmenden tıs çıkmaz!

Bir başka gerçekse filmde kolera rolünde oynadığını tahmin ettiğimiz yönetmen M. Altıokka'nın yapmaya çalıştığı gibi *"Kolera Sokağı"*nın ve o sokakta ikamet eden insanların koza, tırtıl ve kelebek aşamalarının hiç de öyle 2-3 vukuatla geçiştirilecek ve anlatılmaya çalışılacak kadar basit olmadığıdır!
Biliriz ki bir mahalleyi var ya da yok eden, onun bir başka mahalleyle olan sosyo-ekonomik kültürel ve de hadi bilemediniz cinsel ilişkisidir.

Filmde Kolera'nın kendi içinde ürettiği alacakaranlık güzelliği yok eden karşıt simgelerin varlığını biz seyirciler boşuna aradık. Benzer bir coğrafyanın benzer bahtsız insanlarının kaderlerini salt anlatan değil aynı zamanda da sorgulayan bir *"GÜNEY"* bir *"KAYIP"* filminde bir karşıt gücü, bir karartıyı, o kozasını terk eden kelebeği öldüren bir tankın paletini ya da çok yıldızlı bir üniformanın yağlı yakasını o sinema salonunun karanlığında bile görebilmiştik.

ALP'HABE

Ya da **STEINBECK**'in romanından uyarlanan bir *"SARDALYA SOKAĞI"* filminde görmüştük filmin ruhu diyebileceğimiz bir sokağın lirik ve masalsı atmosferini! Oysa *"KOLERA SOKAĞI"*nda, ancak başarılı bir okul müsameresi düzeyindeydi tüm bu atmosfer yaratma çabaları. Bunun nedeni, yönetmenin bu özgün öyküye dışardan -merkez mahallelerden- bakmasıydı.

Filmdeki *"KOLERA SOKAĞI"*, hangi sosyo-ekonomik koşulların egemen olduğu ve bu koşullardan doğan güce hükmeden egemen insanların yönettiği bir coğrafyadadır? Bu coğrafyanın tüm çelişki ve çarpıklıkları, filmin bir sahnesinde birkaç saniyecik de olsa posteri gösterilen bir ulusal kahramana ne adına fatura edilir? Peki kimdir *"KOLERA SOKAĞI"*ndaki çikolata fabrikalarının patronları? Yoksa filmde yine bir ara gördüğümüz, Susurluk karikatürü biçimine dönüştürülmüş kabadayı bozması iki üç faşist *"tip"* mi? Bu coğrafya bu kadar basitçe açıklanabilecek kadar küçük mü? Film mi yönetmenden çıkar, yoksa yönetmen mi filmden?

SONUÇ:
Edebi bir yapıt olan AĞIR ROMAN'ın harbi ağırlığını kaldıramayan ve onun ruhunu patlamış bir balon gibi (Bkz: Berber ve Çırağı sahnesi) yok eden bir film. Nam-ı diğer, edebiyat uyarlaması teşebbüsüne suçüstü bir film: AĞIR-AKSAK-ROMAN!

KAÇAN FIRSAT:

"AĞIR-AKSAK ROMAN" filmi için harcandığı söylenen 1 milyon 200 bin dolarla *"KOLERA SOKAĞI"*na,
✔3 okul
✔5 yetiştirme yurdu
✔1 sanayi sitesi
✔6 düğün salonu
✔10 berber dükkânı
✔1 itfaiye teşkilatı
yapılabilirdi...

Son anda aldığımız bir habere göre...

Tutanaklardan Mehmet Ağar'ın TBMM konuşması

Bizim hiçbir tehditten, hiçbir şerden, hiçbir şeyden korkumuz olmaz. Bu vatan uğruna yediğimiz pekmez, gittiğimiz Antep'tir. Zaten iki tip insan vardır. Müspet ilimlerle uğraşan âlimler de söylemiştir bunu. Darwin'in en hususiyetli teorilerinden biri de budur. Büyük Türk bilgini **Ali Kuşçu** da vaktiyle söylemiştir. Bu iki tip insandan biri vatansever, diğeri vatan hainidir. Bu, insanlık tarihi kadar eski bir gerçektir. Bizim vatan hainleriyle işimiz olmaz. Vatan hainleriyle işi olanlarla da hiç olmaz. Hepimiz birer **Ziya Gökalp**, hepimiz birer **Namık Kemal**'iz. O fıkralarda anlatılan Namık Kemal değil ama. Ha!.. İcabında o fıkralarda anlatılan Namık Kemal'e de sahip çıkarız. Ondan da çekineceğimiz bir şey olmaz. Böyle biline. Bizim korkumuz olmaz. **Ulubatlı Hasan** bir numunedir bizim için. Onun gibi hem ulu, hem batlı olma şerefi yakışır bize. Tersi ise olmaz. Dokunaklı filmler bizi etkilemez. Su içene yılan bile dokunmaz. Dokuma tezgâhında ve dahi bilimum tezgâhlarda işimiz olmaz bizim. Bu vatana dokunulmaz. Vatanın dokunulmazlığının kaldırılması istenemez. Bunun için gizli oy yapılırsa şehit verilir, ölünür, seve seve kefen içine kıvrıla kıvrıla yatılır. Yanlış yapılmaz Ulubatlı'ya... Yanlış kelime konuşulmaz.

Mağdur durumda bırakılan birçok vatan evladının hepsi birer efsanedir. İnsanlığın efsaneye ihtiyacı vardır. Efsane açığı vardır. Bu açığı kapatınız. **Abdullah** çatlıya çatlıya kapatınız. İki tür Abdullah vardır. Biri öcalır, vatan hainidir, diğeri çat orda çat burda çatlatır. En büyük bizim Apo'dur, başka Apo yoktur. Bütün açıkları kapatırız, kapalı kapakları açarız. Oymacılık ve kakmacılık sanatı Osmanlı'nın vazgeçilmez sanatıdır. Türk mutfağı unutulamaz, unutturulamaz. Unutturulursa yine biz hatırlatırız. Kabak oymadan dolma dolmaz. Yapanız. Külbastıyla basarız.

Ridaniye ve Mercidabık zaferlerine giden yol Susurluk'tan geçmiştir. Susurluk ovası, Ulubatlıların yuvasıdır. Susurluk ovasında vatanseverlik rekoltesi her zaman yüksek olur.

Yeniçeri de bu memleketin evladıdır. Lale devri kötüdür, kasaplar laleleri koyunların kıçına tıkar. Bu gelenek bize geçmiştir. Laleleri tıkmışlığımız vardır. Dokunan bez yırtılmaz. Ulubatlı'lara dokunulmaz. Ziya Gökalp, **Abdullah Çatlı**'yı **Mehmet Özbay** olarak tanır. **Sedat Bucak**'lar vatan hainlerine dünyanın kaç bucak olduğunu gösterir. Bucak'lardan köşe bucak kaçılamaz. Yediğimiz pekmez, gittiğimiz Antep'tir.

Dokunulmaz... Ha!. Yanlış yapılmaz, yanlış kelime konuşulmaz. Basamakta durulmaz otomatik kapı çarpar.

METİN HAKYERİ e-mail: hakyeri@yahoo.com

NE KİMSE SORAR HALİM ★ CUMHURİYET ★ NE HALDEN ANLAYAN BULUNUR

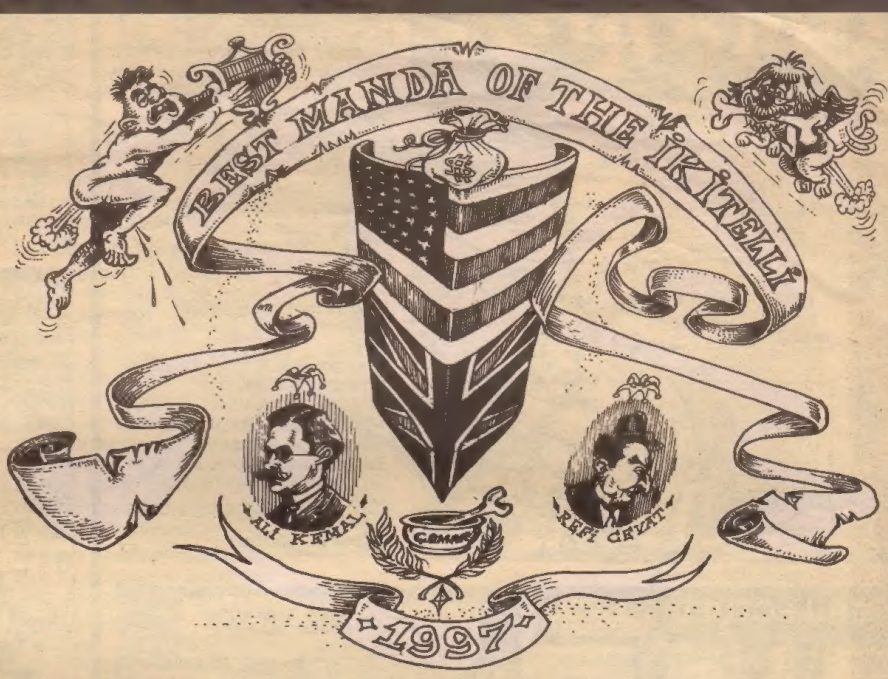

dandino

İsim babası Katoz Hayri

"Nereden Buldun?" kampanyasına katılarak ödül kazanan **Serdar** isimli gençten ses seda çıkmadı... Biz de onun yerine, **Taylan Kadıoğlu**'nun (Üçkuyular / İzmir) ***"Katoz Hayri"*** çalışmasını ödüllendirerek **Ferhan Şensoy**'un ***"Düşbükü"*** adlı kitabını hediye ediyoruz...

–Hocam selam, nasılsınız?..
–İyiyim çekirge. Geç otur söyle...
–Hocam diyeceğim şudur ki, artık zıplasak da biz de mesleğe başlasak...
–Tamam, ama önce kendini kanıtlaman, kendine bir lakap bulman lazım... Hem bu dünya katı, yoz Hayri...
–Hocam; katı, yoz... katyoz... katoz... Katoz Hayri!..
–Çekirge zıpla!

Altılı Ganyan Aleminin Üstadı

KADİR KOPTAGEL

anlatıyor...

INTER-LECTUEL

ŞİVAN OKÇUOĞLU

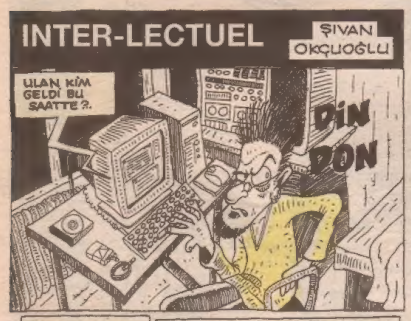

* BEN DERİM Kİ BU CHAT OLAYININ ATASI TELSİZDİR... UNUTAMAM, BİZİMKİLERİN SABAHLARA KADAR NASIL ARKADAŞ ARADIKLARINI VE BUNU YAPARKEN DE AYNI CHATDEKİ GİBİ TAKMA İSİMLER KULLANDIKLARINI. BU ARADA TİPİMİZ İÇİN ÖNERİLERİNİZ VARSA ADRESİ BİLİYORSUNUZ TEK EKLEMENİZ GEREKEN ADRESİN SONUNA INTER-LECTUEL İŞİNİ OLACAK... UĞRAŞMAMA DEĞSİNİZ E-MAİL DAHA KOLAY ONU DENEYİN Sivanok @ hotmail.com (Küçük harf) SON OLARAK BU TİP İÇİN BANA AKIL VEREN ZAFER TEMOÇİN'E TEŞEKKÜRLER...

Yeni dalga

AZ SONRA!.. AZ SONRA!.. AZ SONRA!.. AZ SONRA!..

●●●**Mesut Yılmaz,** Filistin askısında basın toplantısı yaptı! Yılmaz *"Avrupa Birliği'nin yaptığı yanlıştır. İşkenceden biz de şikâyetçiyiz. Bakın, gerektiğinde bize de yapıyorlar! Avrupalı dostlarımız bizi birliğe alsın, el ele verip kurtulalım bu insanlık ayıbından. Çabuk olsunlar. Yoksa ilk görüşmede tazyikli su sıkarız"* dedi. Yılmaz'ın kolları bağlı olduğu için danışmanlarının yardımıyla sigara içmesi dikkat çekti! ***Az sonra!***

●●●**Erbakan,** Refah'ın kapatılması durumunda yeni partinin adının Yeniden Büyük Türkiye Partisi olacağı yolundaki iddiaları yalanladı! Erbakan, *"Refah kapanırsa Bi Daha Partisi'ni kuracağız. O da kapatılırsa Olmadı Baştan Partisi kurulacaktır,* **Kaddafi***'nin izniyle"* dedi! ***Az sonra!***

●●●**Deniz Baykal**'dan şarkılı demeçlere devam! **Ecevit** ve Yılmaz'a *"Hişt hişt sakin ol, sinirlerine haakim ol"* diyen Baykal, yeni açıklamalarda bulundu! Hükümete destek konusunda *"Yakalarsam muck muck"*, solda birlik için *"Ah mavilim"*, ekonomik durum hakkında da *"Bak işte yaklaşıyor fırtına"* diyen Baykal, Moon Tarikatı'nın davetlisi olarak Amerika'ya gitmesi konusunda ise *"Macera dolu Amerika"* demekle yetindi! ***Az sonra!***

●●●**Ağar** ve **Bucak**'a dokunuldu! Dokunulmazlıklarının kaldırılmasından hemen sonra kuliste karşılaşan ikiliden Ağar, Bucak'ın yanağını okşayarak *"Hiç kafanı takma oğlum, bize bi şey olmaz"* dedi. Buna karşılık Bucak da Ağar'ın sırtına dokunup sıvazlayarak *"Takmıyorum zaten. Ha? Bizim üstümüze daha fazla gelmeye korkarlar"* şeklinde yanıt verdi! ***Az sonra!***

●●●**Tansu Çiller**'den hayvanseverlere destek! Gündemden düşmemek için alternatifler aradığı öne sürülen Çiller, kucağındaki Van kedisini okşayarak açıklama yaptı: *"Hayvanları sevmeliyiz, onlar da insan.* Pembe Panter **Emel** *hanımı destekliyorum!* Çakal **Carlos***'u da destekliyorum! Şu kucağımdaki göz renkleri farklı Van Gölü kedisine kendi cebimden lens taktıracağım!"* Çiller'in bu sözlerinden sonra delişmen kedinin basın mensuplarına sığınması dikkat çekti! ***Az sonra!***

●●●**İnsan Hakları Günü** için yeni uygulama! **Oltan Sungurlu** şöyle konuştu: *"Bu yıl düşünce suçlularından* **Eşber Yağmurdereli***'yi serbest bıraktık. Bundan sonra da her 10 Aralık'ta bir düşünce suçlusunu özgürlüğüne kavuşturacağız. Çünkü adı üstünde; İnsan Hakları. Yani tek bir insanın hakları söz konusu. Eğer* 'İnsanların Hakları Günü' *olsaydı, bütün düşünce suçlularını serbest bırakırdık!'* ***Az sonra!***

●●●**Şok gelişme!** Türkiye, Avrupa Birliği'ne alındı! Bir AB yetkilisi *"Biz Türkiye'yi işkence yüzünden Avrupa'ya sokmayız derken, sadece Eurovision Şarkı Yarışması'nı kastetmiştik.* **Çetin Alp***'in Eurovision'da yaptığı işkenceyi hâlâ unutmadık! Yeter ki o adam Avrupa'da şarkı söylemesin, yoksa buyrun girin birliğe, lütfen ama"* dedi. ***Az sonra!***

●●●**Susurluk,** turizm merkezi oluyor! Dünyanın her yerinden işleri kötü giden çete ve mafya üyeleri, Susurluk'a yapılacak anıta eroin torbaları ve silah kılıfları bağlayarak aday adayabilecek! Susurluk turları için şimdiden toplu rezervasyonların yapıldığını belirten yetkililer, havaya ateş ederek kutlama yaptı! ***Az sonra!***

●●●**Ulusay Geyik Konseyi,** haftanın tartışma konularını açıkladı: **Sibel Can**'ın kaba etinden kaç tane küçük şarkıcı imal edilebilir, yeşil gözlü popçu **Doğuş**'un dişleri turuncu olsa moda olur mu, **Safiye Soyman** ikiz kuzuları bir oturuşta yiyebilir mi? ***Az sonra!***

●●●**Adidas**'ın futbolcular için ürettiği kasklar kapışılıyor! Özellikle Güneydoğu'da sürekli polis copuna maruz kalan futbolcular için üretilen kasklara devlet yasaklama getirecek mi? Adidas, zırhtan forma ve şort imal edecek mi? ***Az sonra!***

●●●**Toshack** amigo oldu! Aldığı cezalar yüzünden son haftalarda maçları tribünden izleyen Toshack, teknik direktörlüğü bırakıp amigoluk yapacağını açıkladı! Galli futbol adamı şöyle konuştu: *"Tribüne alıştım. Oradayken hem maçın zevki daha iyi çıkıyor, hem de* **Ali Şen***'in anatomisi daha net görünüyor!"* ***Az sonra!***

●●●**Son dakika haberi!** Milli dolandırıcı **Selçuk Parsadan,** Dinozor'a yolladığı mektupta, *"Birileri bana Mesut Yılmaz,* **Uğur Dündar** *ve* **Emin Çölaşan***'la 24 saat boyunca poker oynamam için 25 milyar lira ve 13 adet kupa aşı teklif etti"* dedi. ***Az sonra!***

S. Gürpınar

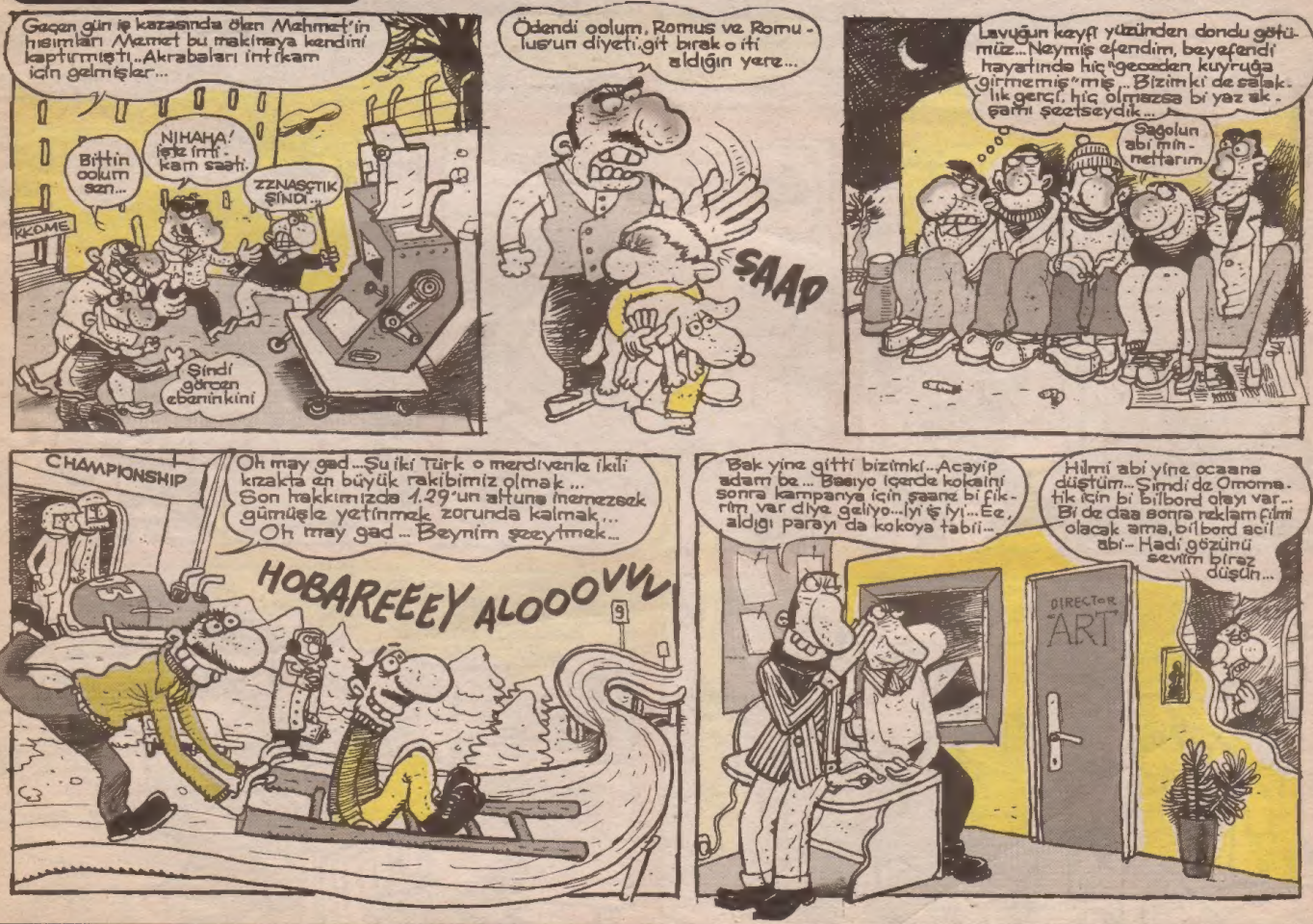

Şakası bile komik...
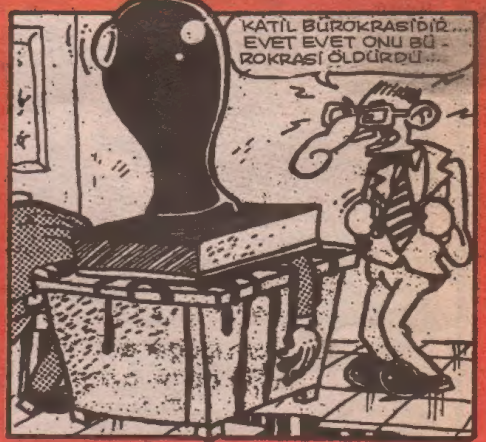
B.BAYRAM.